

ΙΣΟΤΗΣ

ΕΛΛΗΘΕΡΙΑ

ΚΗΛΟΦΥΛΙΑ

Α Θ Η Ν Α

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΤΕΚΤΟΝΙΚΟΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1893

ΙΣΟΤΗΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΣΙΛΟΦΟΤΗΣ

ΑΘΗΝΑ

ΤΕΚΤΟΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΜΗΝΙΑΙΟΝ

ΣΥΝΑΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΔΗΡΣΤΕΑ
 'Εν Ἑλλάδι δρ. 5
 'Εν τῷ Ἐξωτερικῷ φρ. χρ. 5

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ
ΑΘ. ΒΡΥΖΑΚΗΝ
 ὁδὸς Πανεπιστημίου, ἀρ. 26.-'Αθῆνας.

Τὰ χειρόγραφα δημοσιεύμενα ἢ
 μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΕΚΔΟΣΤΑΙ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
ΑΘ. Ε. ΒΡΥΖΑΚΗΣ
 'Ιπ.: Ρ. † μέλος τῆς Μ.: 'Ανατ.:
 τῆς Ἑλλάδος τέως Σεβ.: τῆς Σ. Στ.:
 « Ἀθηναῖς ».

ΑΝΤ. Ι. ΧΑΛΙΚΙΟΠΟΥΛΟΣ
 'Ιπ.: τοῦ Ρ. †, τέως Μεγ.: Θεσ.
 τῆς Μ.: 'Αν.: τῆς Ἑλλάδος Α'.
 'Επ.: τῆς Σ.: Στ.: « Ἀθηναῖς ».

ΜΕΤ.: ΑΝΑΤ.: ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ — "ΑΘΗΝΑ,,

Ἴδιαιτέρην χαρὰν αἰσθανόμεθα ἀναγράφοντες ὧδε, ὅτι τὸ Σ.: Συμβούλιον τῆς Μεγάλης Ἀνατολῆς τῆς Ἑλλάδος, ἐκτιμῆσαν δέοντως τὴν χρησιμότητα τοῦ ἡμετέρου τεκτονικοῦ περιοδικοῦ, ἀπὸ ἔτους ἤδη ἐξυπηρετοῦντος ποικιλοτρόπως τὸν ἑλληνικὸν τεκτονισμὸν, δι' ἀποφάσεώς του ἐνέκρινε ν' ἀνατεθῆ αὐτῷ καὶ ἡ δημοσίευσίς του ἐπισήμου δελτίου τῆς Μ.: 'Αν.: καθιστῶν οὕτω αὐτὸ ἡμιεπί-

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μεγ.: Ανατ.:— « Ἀθηναῖ » ὑπὸ Ἀ Βρυζάκη . σελ. 161

'Ανὰ τὰς Στοᾶς » » » . . . » 163

Περὶ ἐλευθεροτεκτονίας, ὑπὸ Δ. Παπαγεωργίου
 (συνέχεια καὶ τέλος) » 167

'Ἱστορικά » 173

'Ἀδελφικὰ συμβάντα » 176

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ζητοῦμεν συγγνώμην παρὰ τῶν ἀδ.: συνδρομητῶν διὰ τὴν ἐπὶ τινὰς ἡμέρας καθυστέρησιν τῆς ἐκδόσεως τοῦ φύλλου, ἕνεκα μικρᾶς ἀσθενείας τοῦ διευθυντοῦ.

Παρακαλοῦμεν καὶ πάλιν τοὺς μὴ καταβαλόντας τὴν μικρὰν συνδρομὴν αὐτῶν ἀδ.: νὰ σπεύσωσιν εἰς τὴν καταβολὴν αὐτῆς.

σημον αὐτῆς ὄργανον καὶ περιβάλλον διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ τῆς προστασίας του, τῆς μεγάλης καὶ πολυτίμου.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη τοῦ Σ. Συμβουλίου τιμᾶ ὄντως ἡμᾶς τοὺς ἀναλαβόντας μετὰ θάρρους τὴν ἔκδοσιν τεκτονικοῦ περιοδικοῦ καὶ ἀναδεχθέντας εὐγενῆ ἀγῶνα, ἐν ᾧ καιρῷ περικυκλούμεθα ὑπὸ προλήψεων καὶ ἄλλων ἐσκωριασμένων ἰδεῶν, ἃς δὲν ἀπεδειλιάσαμεν νὰ περιφρονήσωμεν καὶ καταπατήσωμεν.

Δὲν θέλομεν ν' ἀπαριθμήσωμεν ἐνταῦθα πόσας πικρίας ἐποτίσθημεν καὶ πόσας ἀπογοητεύσεις ἐδοκιμάσαμεν, πόσας δὲ ζημίας ὑπέστημεν, ἠθικὰς τε καὶ ὕλικας, κατὰ τὸ πρῶτον τοῦτο ἔτος τῆς ἐκδόσεως τῆς «Ἀθηνᾶς». Καὶ ἂν μὲν οἱ ἀπογοητεύσαντες ἡμᾶς ἦσαν ξένοι τοῦ τεκτονισμοῦ καὶ ἀμύητοι οὐδὲν θὰ ἔμελεν ἡμῖν ἄλλ' οὗτοί εἰσιν ἐκ τῶν ἰδίων ἡμῶν ἐταίρων, ἐκ τῶν ἀδ. ὁπλ. οἵτινες τῆς γλυκειᾶς ταύτης προσωνομίας ἠκιστὰ εἰσιν ἄξιοι, ὡς ἠκιστὰ εἰσιν ἄξιοι καὶ πάσης ἐμπιστοσύνης τεκτονικῆς. Ἡμεῖς ὅμως, πιστοὶ εἰς τὰς ἰδέας καὶ τὴν σημαίαν ἡμῶν, δὲν ἀπεδειλιάσαμεν ἀπέναντι τῶν δυσκολιῶν, ἀλλὰ τὴν δαδα τῆς ἀληθείας ἔχοντες ἀνὰ χεῖρας καὶ ὡς ἀρχὴν τό: «ὁ ἐπιμένων νικᾷ» θαρροῦντως προέβημεν εἰς τὸ ἔργον, ὅπερ πάντες οἱ καλοὶ τέκτονες, οἱ ἀληθεῖς τέκτονες, οἱ ἀγαπῶντες τὸν τεκτονισμόν καὶ τὴν ἀλήθειαν, ὑπεστήριξαν καὶ ἐπεδοκίμασαν, καὶ ὅπερ στεφθὲν ὑπὸ ἐπιτυχίας ὑπόσχεται πλήρη εὐδοκίμησιν εἰς τὸ μέλλον, νῦν, ὅτε καὶ τὸ ἀνώτατον τοῦ ἑλλ. τεκτονισμοῦ διοικητικὸν σῶμα περιέβαλεν αὐτὸ διὰ τῆς προστασίας του.

Δὲν θὰ ζητήσωμεν τὴν καταβολὴν τῆς εὐτελοῦς συνδρομῆς τῆς «Ἀθηνᾶς» παρ' ἐκείνων, οἵτινες λαβόντες πάντα τὰ φύλλα αὐτῆς ἀσυστόλως ἠρνήθησαν ταύτην, ἀφοῦ τόσον ἀναξίως τῆς τεκτονικῆς τῶν ιδιότητος τοιαύτην δεικνύουσιν εὐτέλειαν καὶ ποταπότητα. Ἐν καιρῷ θὰ δημοσιεύσωμεν μόνον τὰ ὀνόματα αὐτῶν, ἵνα προκαλέσωμεν κατ' αὐτῶν τὴν ἀποστροφήν καὶ τὸν οἶκτον πάντων τῶν τιμῶς ἐκπληρούντων τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῶν καλῶν τεκτόνων.

Ἀπὸ τοῦ ἐπομένου φύλλου ἀρχόμεθα τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἐπισημοῦ δελτίου τῆς Μ. Ἀν. Τὰ δημοσιευθησόμενα πρακτικὰ θὰ ὦσι συνέχεια τῶν ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 9 τεύχει τοῦ δελτίου δημοσιευθέντων, ἐλπίζομεν δὲ ὅτι ταχέως θὰ καταστῶμεν ἐνήμεροι, ἵνα συμβαδίζῃ ἢ ἔκδοσις τοῦ φύλλου μετὰ τῶν πράξεων τοῦ Σ. Συμβουλίου, ἥτοι νὰ δημοσιεύωνται τὰ πρακτικὰ τοῦ μηνός, καθ' ὃν δημοσιεύεται τὸ φύλλον.

Α. Βρυζάκης

ΑΝΑ ΤΑΣ ΣΤΟΑΣ

Σ. «ΑΘΗΝΑ»

Ἐν τῇ Στ. «Ἀθηνᾶ», ἐγένοντο, κατὰ τὰ εἰθισμένα, τὴν 8ην Δεκεμβρίου αἱ ἀρχαιρεσίαι διὰ τὸ προσεχὲς τεκτονικὸν ἔτος 1894. Εὐτυχῶς, καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο πλήρης ἐπεκράτησαν ὁμοφωνία εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν προσώπων, ἅτινα θὰ διοικήσωσι τὴν στοάν, καὶ οὐδεμία ἠγέρθη ἀντίρρησης εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ ἀδ. Σιβ. Ἀντωνοπούλου προταθέντα, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὀφειλομένην ἐν τοιαύταις ἐργασίαις τεκτονικὴν περίσκεψιν πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Στοᾶς.

Εἶναι λυπηρὸν μὲν διότι ἀδελφοί, δυνάμενοι διὰ τῶν φώτων καὶ τῆς πείρας τῶν νὰ συντελέσωσιν εἰς τὸ πολύμοχθον τεκτονικὸν ἔργον, δὲν φοιτῶσι τακτικῶς εἰς τὰς ἐργασίας, ἵνα λάβωσι μέρος ἐνεργὸν καὶ βοηθήσωσι τοὺς ὀλίγους παντὶ σθένει ἀγωνιζομένους ἐν ἀνέλαθον ἀγῶνα, ἐξ ἄλλου δὲ εἶναι λίαν παρήγορον καὶ ἐνθαρρυντικὸν τὸ ὅτι οἱ εὐάριθμοι ἐκεῖνοι, οἵτινες μετὰ θάρρους ἀκολουθοῦσι τὰς τεκτονικὰς ἐργασίας, ἔχουσι καθαρὰν ἐπίγνωσιν τῆς ἐντολῆς, ἣν ἀνέλαθον καὶ δεικνύουσιν ὁμοφωνίαν καὶ ὁμόνοιαν σπανίαν, ἐξ ἧς, δικαίως, πρέπει νὰ προσδοκᾷ τις πολλὰ ἐπ' ἀγαθῷ τῆς τεκτονικῆς ἰδέας ἐν Ἑλλάδι.

Κατὰ τὸ ὁμόψηφον ἀποτέλεσμα τῆς ἐκλογῆς ταύτης, ἐξελέγησαν διὰ τὸ τεκτ. ἔτος 1894:

Σιβ. ὁ ἀδ.	Ἐ. Βρυζάκης.
ἀ. ἐπ.	Μιχ. Ἀρνιώτης.
β. ἐπ.	Στυλ. Πετράς.
Γραμ.	Κ. Καλτσέτης.
Ῥήτωρ	Σ. Ἀντωνόπουλος.
Ταμίας	Κ. Χουτόπουλος.
Ἐλεον.	Ἰω. Δούκας.
στεγ.	Π. Χαλκιοπούλος.
δοκ.	Σ. Κοσμετάτος.

ΣΤ.·. «ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ»

Ἀπὸ τοῦ 7θρίου μηνὸς μὴ προσελθόντος ἐν τῇ στοᾷ ταύτῃ τοῦ Σεβ.·. ἀδ.·. Κ. Ξένου ἵνα ἀναλάβῃ τὰ καθήκοντά του, ἐγένετο σκέψις καὶ ἀπόφασις περὶ ἀντικαταστάσεώς του. Οὕτω, ἀρχομένου Νοεμβρίου, συνελθοῦσα ἡ στοὰ ἐκήρυξεν ἐκπτωτον τοῦ ἀξιωματός του τὸν ἀδ.·. Ξένον, ἐξελέξατο δὲ ἀντ' αὐτοῦ Σεβ.·. τὸν ἀδ.·. Ν. Σωροκιάδην.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη τῆς στοᾶς, ληφθεῖσα ἕνα μῆνα σχεδὸν πρὸ τῶν γενικῶν ἀρχαιρεισιῶν, ἠμιλεῖ λίαν εὐγλώττως καὶ καταδεικνύει πῶς ἀντιλαμβάνονται τῶν ἀξιωματῶν, ἅτινα ἐμπιστεύονται αὐτοῖς αἱ στοαί, πολλοὶ τῶν ἀδ.·.

Ἡ Σ.·. Στοὰ «Πυθαγόρας», προέβη καὶ εἰς γενικὰς ἀρχαιρεισίας διὰ τὸ τεκτ.·. ἔτος 1894, καθ' ἃς πλήρης καὶ παραδειγματικὴ ἐπι- κράτησεν ὁμοφωνία· ἡ ἐκλογή ἐγένετο τὴν 3ην Δεκεμβρίου, τιμᾶ δὲ ὄντως τὴν Στ.·. «Πυθαγόρας» καὶ ἀποδεικνύει ὅτι ἐξέλιπον ἤδη αἱ ἄλλοτε ἐν αὐτῇ ὡς καὶ ταῖς ἄλλαις στοαῖς ἐμφιλοχωροῦσαι κατὰ τὰς ἀρχαιρεισίας μικραὶ διαιρέσεις καὶ μικροφιλοτιμίαι, αἱ ὄν- τως ἀνάξιαί τῆς τεκτονικῆς ιδιότητος. Οὕτω δὲ ἐξελέγησαν:

Σεβ.·. ὁ ἀδ.·.	Π. Δαμουλιάνος.
α'. ἐπ.·. » »	Ἄρ. Κανδρῆς.
β'. ἐπ.·. » »	Π. Τούλης.
Ῥήτωρ » »	Α. Ἀλεξανδρόπουλος.
Γραμμ.·. » »	Σπ. Ἀραβαντινός.
Ταμ.·. » »	Δ. Ἀμπαριώτης.
Ἐλεον.·. » »	Ν. Περιστιάνος.
δοκίμ.·. » »	Κ. Βούρλης.
Στεγ.·. » »	Κ. Κατακουζηνός.
Τελετ.·. » »	Γ. Λυκιαρδόπουλος.

Τοῖς ἀδ.·. ἀξιωματικοῖς τῆς Σ.·. Στ.·. «Πυθαγόρας» εὐχόμεθα εὐδοκίμησιν ἀνάλογον πρὸς τὰς προσδοκίας τῶν τιμησάντων αὐτοὺς ἀδελφῶν.

Σ.·. «ΕΛΕΥΣΙΣ» — «ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ»

Πλὴν τῶν τακτικῶν ἐργασιῶν ἐν ταῖς στοαῖς ταύταις οὐδὲν ἄ- ξιον ἀναγραφῆς συνέβη.

Συμβουλευόμεν τὰς στοὰς νὰ μὴ ἐπισπεύδωσι τὴν ἐγκρισιν πρὸς

μύησιν βεβ.·. πρὶν ἢ καλῶς πεισθῶσι περὶ τῆς ποιότητος αὐτῶν. Ἐκ τούτου νομίζομεν ἐξαρτᾶται κατὰ τὸ πλεῖστον ἡ τῶν ἐργασιῶν δραστηριότης καὶ ἡ καλὴ χειρουργία τῶν στοῶν.

ΣΤ.·. «ΑΧΑΪΚΟΣ ΑΣΤΗΡ» ΑΝ.·. ΠΑΤΡΩΝ

Τὴν 16 Νοεμβρίου ἐτελέσθη ἐν τῇ ἐν Πάτραις Σ.·. Στ.·. «Ἀ- χαϊκὸς Ἀστὴρ» μνημόσυνον ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ πρό τινος μεταστάν- τος ἀδ.·. διδ.·. Μιχαὴλ Τζίνη. Ἡ Στοὰ ἦν πενθίμως κεκοσμημένη, ἐν μέσῳ δ' αὐτῆς κενοτάφιον μεγαλοπρεπὲς καθίστα τὴν ὄψιν ἐπι- βάλλουσαν. Πλεῖστοι ἀδελφοὶ παρῆσαν κατὰ τὴν πένθιμον ταύτην τελετὴν, ἣν καθίστων ἐτι μεγαλοπρεπῆ αἱ τεκτονικαὶ διατυπώσεις, αἱ ἐν ταῖς τοιαύταις περιστάσεσιν ἀναπαριστῶσαι ζωντανὴν τὴν εἰ- κὸνα τῆς ματαιότητος εἰς τὰς ὄψεις τοῦ θεατοῦ.

Ἐν τῇ τελετῇ κληθεῖσα παρέστη καὶ ἡ οἰκογένεια τοῦ μεταστάντος ἀδ.·. ὁ δὲ ἀδ.·. διδ.·. Ι. Λεκατσᾶς καὶ κατόπιν ὁ ἀδ.·. μαθ.·. Μανιάτης ἐξεφώνησαν ἐπικηδείους λόγους καταχωριζομένους ἀμέσως κατωτέρω.

Λόγος τοῦ ἀδ.·. Ι. Λεκατσᾶ.

Πολύκλιανστε ἀδ.·. Μιχαήλ.

Δὲν ἐπίστευα ποτὲ ὅταν σὲ ἐγνώρισα νέον, πλήρη ὑγείας καὶ σφρίγγου, ὅτι ἦτο τόσον ἐγγὺς τὸ τέλος σου. Δὲν ἐπίστευα ποτὲ ὅτι ἐπλησίαζεν ἡ στιγμή καθ' ἣν θὰ σὲ ἐστερούμεθα καὶ ἡ φίλιθὰ θὰ ἔχανε τὸ καλλίτερον παιδί της, ὁ τεκτονισμὸς πιστὸν στρατιώτην. Δὲν ἐπίστευα ποτὲ ὅτι σὲ ἀπεκτέσαμεν διὰ νὰ σὲ χάσωμεν τόσον ταχέως, καὶ ὅτι σήμερον θὰ μοὶ ἐπεβάλλετο τὸ λυ- πηρὸν καθῆκον νὰ θρηνησῶ τὸν θάνατόν σου ὡς φίλος καὶ ἀδελφός.

Ἦλθες καὶ παρῆλθες ὡς μετέωρον, ἀλλὰ μετέωρον λαμπρόν, ἡ ἐντύπωσις τοῦ ὁποίου ἐξακολουθεῖ καὶ ἀφοῦ σθεσθῆ καὶ ἐκλείψει. Ζωηραὶ ἀκόμη εἶναι αἱ ἐντυπώσεις τῆς μνησεῶς σου. Ἐναυλος διαμένει εἰς τὰς ἀκοάς μας ἡ γλυ- κεῖα φωνή σου, ἀνεξίτηλος ἡ ἐνθύμησις τῶν ἀρετῶν σου. Τίς θὰ σὲ λησμο- νήσῃ ποτέ, ἀγαπητέ μου Μιχαήλ; Πιστὸς τέκτων, ἀληθὴς ἀδελφός. Ἡ Στ.·. ἀπέκτα ἐν σοὶ στήριγμα καὶ ἀγλαΐσμα καὶ ἠλπίζεν ὅτι ἡ ἐργασία σου θ' ἀ- πέβαινε πολύτιμος ἀρωγὸς καὶ θεμέλιον ἐν τῇ ἀνατολῇ ταύτῃ, ὅπου μαῦρα σύννεφα ἀγρίας καταγίδος ἐσκέπασαν εἰς τὸ παρελθὸν τὸν ἥλιον τῆς ἐλευ- θερίας, ἰσότητος καὶ ἀδελφότητος, καὶ ἠπέιλησαν νὰ κατακλύσουν τὰς ἀρχὰς ταύτας, ἐπὶ τῶν ὁποίων βξίνει καὶ διὰ τῶν ὁποίων προάγεται ὁ κόσμος.

Ἄλλ' ὅπου Νῶε, ἐκεῖ καὶ ἡ ζωή.

Ἄκουε, κίβωτός, ἐκεῖ καὶ ἐργασία.

Ἄκουε τέκν.: ὡς σέ, ἄδ.: Μιχαήλ, ἐκεῖ ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἐργασία, ἡ πρόοδος καὶ ἡ ἐπιτυχία.

Ἐργάζεσο με καρδίαν καὶ με ζῆλον ὑπὲρ τῆς ἐπικρατήσεως τῶν ἀρχῶν μας καὶ ἦσο παράδειγμα ἀξιολίμητον, καύχημα ἀληθές καὶ στυλὸς ἐδραῖος τῆς Στοᾶς μας. Φίλος ἀγαθός, ἀδελφὸς καλός, τέκτων ἀληθής, πιστὸς στρατιώτης τοῦ καθήκοντος καὶ πρῶτος εἰς τὴν ἐργασίαν. Ἀλλὰ ἀπέπτῃς προῶτως καὶ μᾶς ἐστέρησας τοῦ πολυτίμου στηρίγματός σου, τῆς ἀνεκτιμήτου ἀγάπης σου.

Δὲν θὰ σέ ἴδωμεν πλέον εἰς τὴν ἐργασίαν με τὸν διαθήτην καὶ τὸν κανόνα εἰς τὴν χεῖρα, βοηθοῦντα ἡμᾶς εἰς τὸ πολύμοχθον, ἀλλ' ἐνδοξον ἔργον δὲν θὰ ἀκούσωμεν τῆς γλυκείας φωνῆς σου ἐνθαρρυνούσης ἡμᾶς, δὲν θὰ διαχθῶμεν ἐκ τοῦ παραδείγματός σου.

Ὅχι! ὁ ἀπηνής θάνατος ἐφθόνησε καὶ μᾶς ἐστέρησε τῆς βοήθειάς ἐν τῷ μέσῳ τῆς δράσεως.

Σκληρὰ ἀσθένεια, καθ' ἧς δὲν ἴσχυσαν οὔτε ἡ φιλοστοργία τῶν οἰκείων σου, οὔτε αἱ εὐχαί μας, οὔδ' αἱ περιποιήσεις καὶ προσπάθειαι τῶν ἐν Γαλλίᾳ ἀδελφῶν, σέ ἀφῆρπασεν ἀπὸ τὴν ἀγκάλῃν μας, καὶ ἤδη κατὰ φεῖς καὶ θρηνοῦντες κύπτομεν πρὸ τοῦ φερέτρου τὸ ὅποιον περικλείει τὰ κόκκαλά σου, εἰς μάτην ἀναμένοντες νὰ σέ ἴδωμεν ἐγειρόμενον καὶ δίδοντα τὸ σημεῖον τοῦ διδασκάλου.

Ἡ μεγάλη ὅμως ψυχὴ σου, ἐλευθέρᾳ τῶν γηίνων δεσμῶν, ἀπῆλθε πρὸς τὸν Πλάστην, ὅπως δώσῃ λόγον τῆς ἐμπιστευθείσης αὐτῇ ἐντολῆς.

Ἄντι τῆς Στοᾶς μας, ἧς ἦσο ὁ προσφιλέσις υἱός, ἐπροτίμησε τὴν ἀπέραντον ἐκείνην Στ.: ἧς προϊστάται αὐτὸς ὁ Μ.: Α.: Τ.: Σ.:

Παρακαθήμενος ὅθεν ἐν αὐτῇ δέου πρὸς τὸν Πλάστην ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τοῦ τάγματός μας, ὑπὲρ τῆς προόδου καὶ ἐπικρατήσεως τῶν ἀρχῶν του ἐν τῷ κόσμῳ πρὸς εὐτυχίαν τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἡμεῖς δὲ ὡς ἀπορφανισθέντες ἄδ.: σου θὰ διατηρήσωμεν ἀγῆρω τὴν μνήμην σου, καὶ τὴν εἰκόνα σου θὰ ἔχωμεν ἐγκεχαυμένην ἐν τῇ καρδίᾳ μας, ἧτις τόσον σέ ἠγάπησε καὶ σέ ἐξετίμησε.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη, ἀγαπητὲ ἄδ.: Μιχαήλ.

Λόγος τοῦ ἄδ.: Ἀνδρ. Μανιάτου.

Ἄδ.: Μιχαήλ.

Οὐδέποτε ἐφαναζόμεν ὅτι ἤθελον εὑρεθῆ εἰς τὴν θλιβεράν ταύτην θέσιν τῆς ἐπιμνημοσύνου τελετῆς σου ἄδ.: Μίχο! Οὐδέποτε, λέγω, τὸ ἐφαναζόμενον τοῦτο, καθόσον δὲν ἤλπιζον ὅτι σὺ ὁ τόσον σφριγῶν νέος, ὁ τόσον πολυτίμου μέλλοντος ἄδ.: ἤθελες τόσον προῶτως μᾶς ἀφήσει. Τί ὅμως δυνάμεθα νὰ ἀντιτάξωμεν ἀπέναντι τῶν βουλήσεων τοῦ Μ.: Α.: Τ.: Σ.: Καὶ ὑπάρχωσι περιστάσεις, καθ' ἃς ὁ ἀνθρώπινος νοῦς σταματᾷ πρὸ τῆς παντοδυναμίας καὶ τῶν βουλήσεών του. Ἴσως ἡ μεταξύ ἡμῶν διαμονὴ σου, ἐκ-

πληρώσασα τὸν προορισμὸν τῆς, δὲν θὰ ὠφέλει πλέον, καὶ διὰ τοῦτο ἐξέλεξας εὐρύτερον κόσμον. Τὸ γεννηθὲν δὲ ἐν ἡμῖν ἄλλος ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ σου καταπαύει ὅταν ἀναλογιζώμεθα τὴν γλυκεῖαν καὶ ἀληθῆ ἰδέαν τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς.

Οἱ ὀγαθεὶ καὶ χρηστοί, οἱ ἐμπορούμενοι ἐκ τῶν θείων ἐκείνων αἰσθημάτων, ἅτινα πρέπει νὰ περικοσμήσῃ πάντα ἄνθρωπον, ἀπόλλυνται μὲν ἐκ τοῦ προσκαίρου τούτου κόσμου, καταλαμβάνουσιν ὅμως τὴν ἀρμόζουσαν αὐτοῖς θέσιν παρὰ τῷ πλάστῃ.

Δὲν ἀπέθανες ὅθεν ἄδ.: Μίχο! καὶ δι' αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ σέ κλαίωμεν.

Ὁραῖον καὶ εὖσομον ἄνθος τοῦ λειμῶνος, ὡς ἦσοσὺ ἄδ.: ἅμα ὡς σέ εἶδεν ὁ Πατὴρ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς σέ ἠπέκοψεν ἐκ τοῦ λειμῶνος καὶ ἐστόλισε τὸν οὐράνιον αὐτοῦ κόλπον!

Πολύτιμος κρίκος ὡς ἦσο τῆς ἀδελφικῆς ἡμῶν ἀλύσου, σέ ἀπέσπασε, καὶ σέ ἤνωσεν ἀρρήκτως ἐν τῇ ἐνωτικῇ ἀλύσῳ τῶν ἀγγέλων.

Δὲν σέ ἐχάσαμεν λοιπόν, ἀλλὰ σέ βλέπομεν πλησίον τοῦ πλάστου, καὶ ἡ μνήμη σου θὰ μένη ἕσαι εἰς τὴν ψυχὴν μου.

Ἐκ τοῦ οὐρανίου δὲ ὕψους εἰς ὃ εὐρίσκειται, ἄς μεσιτεύσῃ ἡ ἀγία καὶ ἀγγελικὴ ψυχὴ σου παρὰ τῷ πλάστῃ, ὅπως ἐν τῇ παντοδυναμίᾳ αὐτοῦ χάρισῃ ἡμῖν τοῖς ὑπολειφθεῖσιν τὴν ἀδελφικὴν ὁμόνοιαν καὶ ἀγάπην.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη.

Α. Βρυζάκης

ΠΕΡΙ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΕΚΤΟΝΙΑΣ

«Καὶ οἱ ζωγράφοι καὶ οἱ τέκτονες εἰσὶ τῶν σοφῶν οἱ ἐπιστήμονες. (Πλάτων).»

(Συνέχεια καὶ τέλος ἴδε προηγούμενον φύλλον.)

Ὁ Ἐλευθεροτεκτονισμὸς δὲν εἶναι στάσιμος, ἀλλὰ συμβαδίζει πρὸς τὴν πρόοδον τοῦ αἰῶνος. Αἱ μεταβολαὶ ὅμως αὐταὶ δὲν ἀφορῶσιν εἰς τὸ ἰδανικὸν αὐτοῦ, ἀλλὰ εἰς τὰς διατάξεις. Συμφῶνως πρὸς τὴν πρόοδον καὶ τὴν περίοδον τῶν αἰῶνων ἔλαβε καὶ οὗτος διαφόρους φάσεις, διότι ἡ ἐμμονὴ ἐν τοῖς ἀρχαίοις φέρει πρὸς τὰ ὀπίσω, χαλαροῖ τὴν συνάφειαν τοῦ παρελθόντος πρὸς τὸ ἐνεστώδες, καὶ ἀπελπίζει τὸ μέλλον, οὕτω δὲ θὰ καθίστατο πάντη περιττὸς ὁ ἐλευθεροτεκτονικὸς σύνδεσμος.

Υπάρχουσι πολλοί, οἵτινες ἐνεκα τῆς κακῆς διαγωγῆς τεκτόνων τινῶν κατηγοροῦσι τοῦ Τεκτονισμοῦ, καὶ τοῦτο διότι ἀνταλλάσσομεν τὸ πρόσωπον ἀντὶ τοῦ πρῶτου. Κάμνουσι δὲ τὸ αὐτό, ὡς ἂν τις καθιστᾷ ὑπόλογον τὴν

θησκείαν εἰς ἣν ἀνήκουσι διὰ τὰς ἀμαρτίας των, ἢ τὸ σχολεῖον διὰ τὴν ἀμέλειαν τοῦ μαθητοῦ!! Ἀλλ' αἱ τοιαῦται ἀρνητικοθετικαὶ σκέψεις δὲν δύνανται νὰ εἶναι ἢ ἀποτελέσματα ὑπονομεύσεως τῆς μισοτεκτονίου, μισαλλοδόξου καὶ μισελευθέρου, καταχθονίου καὶ ἀποδιοπομπαίου ἰησονιτικῆς διδασκαλίας τοῦ Πάτερ Ignatio Lojola. Ὁ Ἐλευθεροτεκτονισμὸς εἶναι ἴδρυμα παιδαγωγικὸν διὰ τοὺς εὐμαθεῖς, οὐχὶ δὲ καὶ σωφρονιστήριον διὰ ψυχὰς διεφθαρμένας. Πόσοι δὲν ὑποκρίνονται τὴν ἀρετὴν καὶ ὅμως εἶναι κατὰ βᾶθος διεφθαρμένοι!!! (1)

Δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν μὲ τοὺς ἀστερισμοὺς τοῦ στερεώματος τοὺς ἀστέρας, τοὺς ὁποίους τυποῦσιν εἰς τὸν ἀπαλὸν βόρβωρον οἱ πόδες τῶν νησῶν.

Ἐν τῷ Ἐλευθεροτεκτονισμῷ δὲν ὑπῆρξαν οὔτε ὑπάρχουσι μόνον ὡς μέλη κοινοὶ ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ ἥρωες τῆς ἐπιστήμης. Εἰς πᾶσαν ἐποχὴν οἱ ἐξοχώτεροι ἄνδρες ὑπῆρξαν ἑταῖροι, οἵτινες πάντες ἀνεγνώρισαν τὴν χρησιμότητα τῆς ἑταιρίας ταύτης.

Ἀπὸ τοῦ Μεγάλου Φρειδερίκου (1712—1780) πάντες οἱ Πρωῶσοι Βασιλεῖς ὑπῆρξαν ἐλεύθεροι τέκτονες. Ὁ Μέγας Φρειδερίκος εἶναι σχεδὸν ὁ ἰδρυτὴς τοῦ τεκτονικοῦ τάγματος ἐν τῷ κράτει του καὶ ὁ συντάξας ὡς ἔδει τὸ τάγμα τοῦτο (2), εἰσαγαγὼν ἐν τῷ τεκτονισμῷ πάντας τοὺς σπουδαιότερους συμβούλους τοῦ κράτους του. Ὁ αὐτοκράτωρ Φραγκίσκος ὁ Α' ἦτο ὁ πρῶτος μονάρχης τῆς εὐρωπαϊκῆς Ἡπείρου, ὅστις συνετέλεσεν εἰς τὴν προαγωγὴν του, ἀπέθανε δὲ ὡς μέγας Διδάσκαλος τῆς ἐν Βιέννῃ Στοᾶς. Τὴν πρὸς τὸν τεκτονισμὸν ἀγάπην ἐκληρονόμησε καὶ ὁ υἱὸς του Ἰωσήφ ὁ Β'. Ἐν Σουηδίᾳ ἡ βασιλεία συνεχυμάθη καὶ συμφυῆς ἐγένετο τῷ τεκτονισμῷ, ὁ δὲ Βασιλεὺς εἶναι καὶ ὁ μέγας Διδάσκαλος. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει ἐν τῇ Δανίᾳ καὶ Ἀγγλίᾳ, ἐνθα ὁ διάδοχος εἶναι ὁ προστάτης καὶ Μέγας Διδάσκαλος τοῦ ἐλευθεροτεκτονικοῦ τάγματος. Τίς δὲν ἀνέγνωσε τὴν μεγαλοπρεπῆ κηδεῖαν τοῦ ἀοιδίμου Λεοπόλδου, βασιλέως τοῦ Βελγίου, ὅστις τοσοῦτον εἶχε προαγάγει τὸν τεκτονισμὸν ἐν τῇ χώρᾳ του;

Καὶ θεολόγοι περίφημοι ὑπῆρξαν καὶ ὑπάρχουσιν ἐλεύθεροι

(1) Τί λέγουσι περὶ τούτου ἡ ξηρωσίς, ὁ ἀρχιεπίσκοπος Λάτας καὶ ὁ ἀπόστολος Μακράνης;

(2) Τὸ Σύνταγμα τοῦ Μεγάλου Φρειδερίκου ὡς καὶ τὸ Ἐμβλημα τοῦ Μεγ. Ἰπ. Ταξίαρχου ἐπιφυλασσόμεθα νὰ δημοσιεύσωμεν προσεχῶς, ζήτουντες τὴν πρὸς τοῦτο ἄδειαν.

τέκτονες (1). Ὁ περίφημος ῥήτωρ καὶ ἐπίσκοπος Draeseke 40 ἔτη εἰργάζετο ὡς ἐλεύθερος τέκτων καὶ πολλὰ ἔγραψεν. Ὁ καθηγητὴς τῆς θεολογίας Grosmann ἦτο ἐνθερμος τοῦ τεκτονισμοῦ ὁπαδός. Ὁ δὲ περιώνυμος θεολόγος καὶ φιλόσοφος Herder πολλὰ ἔγραψεν, ἰδίως τὸ ἔργον του «Aelteste Urkunde des menschen geschlechts» εἶναι ἰδέαι ἐλευθεροτεκτονικαί. Ὁ Ficht, ὁ γερμανὸς φιλόσοφος, τὰς περὶ τεκτονισμοῦ ἰδέας του ἐξέθηκεν ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς του «über die philosophie der freimaurei». Ὁ δὲ Lessing ὁ ὀξυνοῦστατος κριτικὸς καὶ αἰσθητικὸς, τὰς τεκτονικὰς αὐτοῦ ἰδέας ἀνέπτυξεν ἐν τοῖς συγγράμμασί του «Erziehung des Meuschen geschlechts». «Nathan der Weise» καὶ «Ernestimed Falk». Ὁ μεταξὺ τῶν κλασικῶν τῆς Γερμανίας πολὺς Goethe, κατέχει τὴν πρῶτην ἐν τοῖς ἐλευθέροις τέκτοσι θέσιν ἐν τοῖς ἔργοις του «Wilhelm Meister», «Die waudes jahre» ἐγκατοπτρίζονται αἱ τεκτονικαὶ αὐτοῦ ἰδέαι. Ὁ Mielaud, ὁ Salis, ὁ Jean Paul, Chamisso, Lavater καὶ πλείστοι ἄλλοι ὑπῆρξαν μέλη τοῦ ἐλευθεροτεκτονισμοῦ. Ὁ περίφημος χημικὸς Otho Erdmann, ἐνθερμος ὁπαδὸς τοῦ τεκτονισμοῦ, λέγει περὶ αὐτοῦ τὰ ἑξῆς: «Αἰῶνες ἐπὶ αἰώνων θὰ διέλθωσιν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ οἱ ὕψιστοι τοῦ τεκτονισμοῦ σκοποὶ δὲν θέλουσι κατορθωθῆ. Ἄλλ' ἡ πάλῃ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτου θὰ ἐξευγενίξῃ τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου, θὰ ἐπεκτείνῃ καὶ θὰ προάγῃ τὴν εὐτυχίαν του, καὶ ἐν ὅσῳ ὁ ἄνθρωπος θὰ αἰσθάνεται ἀνθρωπίνως, θὰ εἶναι ὁ ὕψιστος αὐτοῦ σκοπός. Ἀδελφοὶ μετὰ ἀδελφόνος θὰ εὐρωσῇ τὴν αἰωνίαν ἀνάπαισιν μετὰ τὴν ἐργασίαν, αἱ Στοαὶ θὰ ἐρειπωθῶσι, πᾶς ὁ τεκτονικὸς σύνδεσμος πιθανῶς θὰ ἐξαφανισθῇ ἀπὸ τῆς γῆς ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἡ Ἐλευθεροτεκτονική, ἥτις ζῆ καὶ θὰ ζῆ αἰωνίως».

Καὶ ὁ Φραγκλῖνος ἐπεσκέπτετο τακτικῶς τὴν Στοάν εἰς ἣν ἀνῆκε, ἦτο δὲ πιστὸς καὶ ἐνθερμος ὁπαδὸς τοῦ συνδέσμου. Ὁ Μόζαρτ, ὁ περίφημος μουσικὸς, ἦτο ἐπίσης μεμνημένος, καὶ εἰς

(3) Ἀφίνωμεν κατὰ μέρος τοὺς Πατριάρχας, Μητροπολίτας ἱερεῖς καὶ μοναχοὺς τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, διότι φοβούμεθα μὴ ζητηθῇ παρ' αὐτῶν νὰ ὑπογράψωσι λίβελλον. Τοὺς Ἀρχιεπισκόπους καὶ Ἐπισκόπους τῆς τῶν Διαμαρτυρομένων Ἐκκλησίας, τὸν Πίον Θ'. (Mastai Ferreti) Ποντίφηκα τῆς Λατικῆς Ἐκκλησίας, καὶ πολλοὺς ἄλλους x α θ' α ἰ τ ὁ λειτουργοὺς τῆς τοῦ I. X. θρησκείας καὶ τῆς ἀγάπης.

αὐτὸν ὀφείλει ὁ τεκτονισμὸς ἔξοχα συνθέματα, καὶ ὁ ἴδιος ἐπὶ τῆς σκηπῆς διὰ τοῦ μελοδράματος τῆς «Zauberflöte» ἐξύμνησε τὸν τεκτονισμὸν. (1) Ἀλλὰ καὶ ἔξοχοι πολεμικοὶ ἄνδρες ὡς ὁ Blücher ἦσαν τέκτονες.

Ἡ Ἑλλάς κατὰ τὴν παροῦσαν ἑκατονηταετηρίδα εἶχεν ἐπίσης τοὺς πολλοὺς καὶ καλοὺς τέκτονάς της, ὧν οἱ διασημότεροι εἶναι ὁ Ἰψηλάντης καὶ ὁ Μουρούζης. ἐν Γερμανίᾳ μνηθέντες καὶ ἐκεῖ διὰ τῶν ἀδελφῶν πολλὰ ὑπὲρ τῆς Παλιγγενεσίας διενεργήσαντες (2)

Θα ἦτο μακρὸς ὁ κατάλογος ἂν ἀπρηθμοῦντο ἐνταῦθα οἱ μετέχοντες ἐν τῇ Ἐλευθεροτεκτονικῇ Ἐταιρίᾳ.

Ἐν Ἀγγλίᾳ μάλιστα καὶ ἐν Ἀμερικῇ ὀλίγιστοι ἐκ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων εἶναι ἀμέτοχοι τοῦ ἐλευθεροτεκτονικοῦ συνδέσμου. Ὁ δονξ τοῦ Conauht, ὁ Σέϋμουρ, ὁ Ουόλσλεϋ, ὁ Τσῶρτσιλ καὶ ἄλλοι εἶναι ἐνεργὰ μέλη ἀγγλικῶν Στοῶν. (3)

Ἐλέχθη ἀνωτέρω ὅτι ὁ τεκτονισμὸς ἀπαιτεῖ πνεύματος μόρφωσιν. Ἡ ἀξία τῆς Ἐπιστήμης τιμᾶται ὑπὸ τοῦ τέκτονος, διότι ἐν αὐτῇ ἐμπεριέχονται οἱ αἰώνιοι νόμοι τῆς ἀληθοῦς σοφίας ὁ τέκτων, ἐλευθερίαν ἔχων ἐν τῷ σκέπτεσθαι καὶ κρίνειν, ἐκτιμᾷ καὶ σέβει πᾶσαν γνώμην ἄλλου. Ἀλλὰ τὴν δοκιμάζει πρῶτον ἄνευ προκαταλήψεως, καὶ ἂν εὖσῃ ταύτην ἀληθῆ, τὴν ἀποδέχεται. Καὶ οὐ μόνον ἐν τῇ Ἐπιστήμῃ ἀλλ'ὡς καλὸς τέκτων πρέπει νὰ εἶναι καὶ

(1) Παρεστάθη ἐν Βιέννῃ τὸ δίπρακτον τοῦτο μελόδραμα τῇ 30 Σεπτεμβρίου 1791 ὡς εἰς τὸ Théâtre Syriac τῇ 22 Φεβρουαρίου 1845. Κατὰ τὴν Félix Clémant οὐδὲν ἕτερον ἔργον ἔγραψεν ὁ ψηλότερον καὶ ἐύγενέστερον «Nous ne craignons pas de dire, qu'à notre avis il n'a rien écrit au théâtre de plus grand et de plus noble».

(2) Περὶ τοῦ βίου τοῦ τελευταίου τούτου πολλὰ καὶ περίεργα εὑρίσκονται ἐν τοῖς ἀρχείοις πολλῶν Στοῶν τῆς Γερμανίας καὶ ἰδίως ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ Hermanstadt. — Ὁ Δημ. Ἰψηλάντης εἶχε μελανὴν σημαίαν ὡς καὶ πάντες οἱ Ἰψηλάνται, ἔμβλημα τοῦ ὑπὲρ πατρὸς θανάτου. (Ὅρα εἰκόνα Ἰψηλάντου καὶ ταινίαν 30. βαθ. μετὰ τὰ ἐμβλήματα θανάτου καὶ τὸ ἀξίωμα Vincere aut mori ἐλευθερία ἢ θάνατος).

(3) Τελευταίως, συζητουμένου ἐν τῇ Ἀγγλικῇ τῶν Κοινοτήτων Βουλῆ τοῦ Ἰρλανδικοῦ νομοσχεδίου, ὁ λόρδος Τσῶρτσιλ καὶ Κόρχαν ὑπέβαλον τροπολογίαν τινά, καθ' ἣν ἔπρεπε νὰ παγορευθῇ εἰς τὸ Ἰρλανδικὸν Κοινοβούλιον τὸ δικαίωμα τοῦ ἀποκλεισμοῦ καὶ τῆς καταδιώξεως ἑταίρων ὡς τῶν Ἐλευθεροτεκτόνων κλ. Ὁ Γλάδστον ἀπαντῶν εἶπε: «Δὲν ἔπαυσα νὰ ἀκούω ὅλην τὴν ζωὴν μου περὶ Ἐλευθεροτεκτονίας, ἀλλὰ κανεὶς δὲν εἶναι πλέον ἀμερόληπτος ἀπέναντί των ἀπὸ ἐμέ».

ἐν τῷ βίῳ αὐστηρὸς εἰς ἑαυτὸν, καὶ νὰ προβαίνει ἐν τῷ κόσμῳ οὐχὶ ἐπιδεικνύμενος ἀρετῆν, ἀλλὰ διὰ τῶν ἔργων καὶ τῶν αἰσθημάτων διαγινωσκόμενος. Φίλος τῆς πατρίδος, πρέπει νὰ ἀγαπᾷ ταύτην μετ' ἀληθοῦς πατριωτισμοῦ. Ἐλεύθερον μέλος τῆς πολιτείας, τῆς ἐκκλησίας, τῆς κοινότητος, ὀφείλει μετ' αὐταπαρνήσεως νὰ ἐπιζητῇ τὸ καλόν. Εὐσυνείδητος λειτουργός, ὑπηρέτης τοῦ καθήκοντος καὶ ἐπιτηδευματίας, ὀφείλει πάσῃ δυνάμει νὰ ἐξασκῇ τὸ ἔργον του οὐχὶ ὡς δοῦλος, ἀλλὰ μετ' ἀγάπης καὶ θερμοῦ ἐνδιαφέροντος ὡς οἰκογενειάρχης νὰ φροντίξῃ καὶ μεριμνᾷ μετ' ἀγάπης καὶ φιλτρου περὶ τῶν οἰκείων του. Αἱ ὥραιαι τέχναι πρέπει ἐπισταμένως νὰ σπουδάζονται ὑπὸ τοῦ τέκτονος, ἡ δὲ μουσικὴ πρέπει νὰ εἶναι ἡ σύντροφός του, ὡς ἐξεγείρουσα τὸ πρὸς τὰ εὐγενῆ αἰσθημά του. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ φύσει ὀφείλει νὰ βλέπῃ τὰ θαύματα τῆς δημιουργίας καὶ νὰ τέρπεται ἐν τε τῇ θεωρίᾳ καὶ ἐξηγήσει αὐτῶν.

Τοιαύτην καθολικὴν ἰδέαν παριστώσα ἡ Ἐλευθεροτεκτονία, εἶναι καὶ ἀνὰ πᾶσαν τὴν γῆν ἐξηπλωμένη, κοινὰ δ' ἔχει τὰ σημεῖα καὶ σύμβολα. Οὔτε ὄρια ἐθνολογικά, οὔτε οὔρεά τε σκιόεντα, θάλασσά τε ἠχῆσσα διαχωρίζουσι τοὺς τέκτονες, ἀλλ' οὔτοι πανταχοῦ τεύουσιν ἀλλήλοις τὴν χεῖρα καὶ ὡς ἀδελφοὶ ἀγαπῶνται καὶ προστατεύονται. Παντοῦ εὐρίσκει τις ἐλευθεροτεκτονικάς Στοάς. Θα ἦτον ὀλίγος ὁ ἀριθμὸς ἂν ἠθέλομεν περιορίσει αὐτὰς εἰς 27 ἕως 30 χιλιάδας.

Ὁ Ἐλευθεροτεκτονισμὸς, φ ρ ἡ φ ρ α μ α σ ω ν ι σ μ ο ς κατὰ τοὺς παρ' ἡμῖν ἀμαθεία γεγανωμένους, (Franc-maçonnerie, Eree-massonerey-Frei-mauerei) ἀνήγεν ἄλλοτε τὴν ἀρχὴν του εἰς τὴν κτίσιν τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος, εἰς τὰ Αἰγύπτια μυστήρια, ἢ τὰ Ἐλευσίαια, εἰς τοὺς Πυθαγορείους ἢ θεραπευτάς, εἰς τοὺς Δρυΐδας κλ. Ἀλλ' οἱ νεώτεροι περὶ τὴν ἐλευθεροτεκτονικὴν ἱστορίαν (1) ἀσχοληθέντες ἀνάγουσιν αὐτὸν εἰς τοὺς Ναυστάς (Templiers) ἢ εἰς τοὺς Λατόμους τοῦ Μεσαίωνος. Ἡ δὲ κοιτὶς τοῦ σωματείου τούτου ἐν τῇ σημερινῇ αὐτοῦ μορφῇ εἶναι

(1) Ἡ λέξις Ἰστορία παράγεται ἀπὸ τὴν Σανσκριτικὴν λέξιν Ἀστισοῦρ, ἣτις σημαίνει π ἄ σ σ α λ ο ν π ε π η γ μ ἔ ν ο ν: Ἐκ τούτου καὶ νῦν διεκρηθήη ἡ πῆξις τοῦ κονταρίου τῆς σημαίας ὡς γεγονός τετελεσμένον κατοχῆς ὑπὸ μεθοδικώτερον καὶ δὴ διπλωματικώτερον χαρακτῆρα ὁ π ὅ τ ε καὶ ὅ τ ε καὶ ἄ ν' τὸ ἀξίωμα τῆς σήμερον beatus possidentes ἢ «jesuis j' y reste».

ἡ Μεγάλη Βρετανία, καὶ ἐκ ταύτης ἐξηπλώθη ἀνὰ πᾶσαν τὴν γῆν⁽¹⁾. Οὐδεμία σχεδὸν ὑπάρχει χώρα, ἐν ἣ δὲν ὑπάρχουσι τέκτονες. Ἐν αὐτῇ τῇ Ἀυστραλίᾳ, ἐν Κίνᾳ καὶ Ἰαπωνίᾳ, ἐν τῷ νέφ κόσμου, ἐν Σουηδίᾳ καὶ Νορβηγίᾳ, ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Ἀλγερίᾳ ὅχι μόνον ἐλευθεροὶ τέκτονες ὑπάρχουσιν, ἀλλὰ καὶ ἐλευθεροτεκτονικαὶ Στοαὶ ὑφίστανται καὶ κανονικῶς ἐργάζονται, παντοῦ δὲ ὑπάρχει εἰρήνη, ὁμόνοια, ἀγάπη, δηλ. ὁ γόρδιος ἐκεῖνος δεσμὸς τῆς ἐνωτικῆς ἀλύσεως, ὁ ὁποῖος οὐδὲ τὸ ξίφος αὐτὸ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου φοβεῖται. Ὁ Ἐλευθεροτεκτονισμὸς, ὅπου θεσμοὶ ὑπάρχουσιν ἐλευθεροὶ καὶ ἡ ἀνθρώπινος κοινωνία εὐρίσκειται μᾶλλον πεπολιτισμένη, ἐκεῖ καὶ ῥιζοῦται, ὅπου δὲ οἱ ἐλευθεροὶ καταδιώκονται, ἐκεῖ καὶ καταδιώκεται.

Ἡ Ἐλευθεροτεκτονία κατεδιώχθη ἀπηνῶς ὑπὸ τῆς Παπικῆς καὶ Ἰησουϊτικῆς σπείρας καὶ ἔστιν ὅτε ὑπὸ τῆς πολιτείας τῆ εἰσηγήσει καὶ ἰσκαριωτικῇ ῥαδιουργίᾳ τῶν σπειρῶν τούτων.

Ἐν Ρωσίᾳ οὐδέποτε ἐπετράπη διὰ λόγους πολιτικοὺς ἢ ἰδρυοῦς τεκτονικῆς Στοᾶς, ἐν δὲ τῇ Παποκρατομένῃ Ῥώμῃ μέχρι τοῦ Σωτηρίου ἔτους τῆς ἐλευθερίας καὶ ἐνώσεώς της μετὰ τῆς πρώην μικρᾶς, νῦν δὲ μεγάλης Ἰταλίας, οἱ ἐλευθεροὶ τέκτονες κατεδιώκοντο καὶ ἀπηγχονίζοντο, ὡς ἐν Ἰσπανίᾳ καὶ Πορτογαλίᾳ, ἐν ὅσῳ ἴσχυεν ἐν ταῖς κυβερνήσεσιν αὐτῶν τὸ P a p a - R e x.

Κατὰ τὸ ἔτος 1745, ἐν τῇ τότε εἰδωλοποπαπολατρευοῦσῃ Ἰσπανίᾳ, ὁ μοναχὸς Torrubia ὑπὸ πλαστὸν ὄνομα τῇ εἰσηγήσει τοῦ Πάπα Κλήμεντος Θ' προέδωκε τὰ ὀνόματα πάντων τῶν μελῶν τῆς ἐν ἣ ἐμνήθη Στοᾶς, τὰ ὁποῖα κατεδιώχθησαν ἀπηνέστατα.

Ἡ ἐλευθεροτεκτονία ἐν μὲν τῇ τυραννίᾳ εἶναι φοβερός πολέμιος ἐν δὲ τῇ ἱεροκρατίᾳ ὁ κάλλιστος τῆς ἀνθρωπότητος ποδηγέτης. Ἐλευθερία, Ἰσότης, Ἀδελφότης, ὡς ἐρρέθη, ἰδοὺ τὸ σύμβολόν της.

Καταλήγων δὲν δύναμαι νὰ παρασιωπήσω ὅτι ὁ Goethe λέγει περὶ ἐλευθεροτεκτονίας ἐν τῷ συγγράμματί του «Meisters Wau-deljahreu». «Τὸ ἡμέτερον σωματεῖον, λέγει, ἰδρῦθη ὅπως ἔκα»στος παιδεύεται συμφώνως πρὸς τὸν σκοπὸν του. Ἡ Ἐνότης»εἶναι παντοδύναμος, διὸ καὶ οὐδεμία διαίρεσις, οὔτε διχόνοια με»ταξὺ ἡμῶν ἔστω. Ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐπιχειρεῖ ὡς ἄτομον εἶναι

(1) Ὅρα φυλλάδιον Ἰανουαρίου 1893, σελ. 10—11.

»ἀνεπαρκῆς· εἰς σύνδεσμος εἶναι πάντοτε ἡ ὑψίστη ἀνάγκη τοῦ »ἀγαθοῦ ἀνθρώπου».

Μετὰ τὰ ἀνωτέρω ἀφίνω τοὺς φιλτάτους ἀδελφοὺς καὶ ἀναγνωστας ὑπὸ τὴν εἰρηνικὴν καὶ φιλόξενον Στοὰν τῆς Ἐλευθεροτεκτονίας, καὶ ὑπευθυμίζω αὐτοὺς «οὐχ ὡς ἐντολὴν καινὴν, ἀλλ' ἢν »εἴχομεν ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους (Ἰωάν. Ἐπιστ. Καθ. »Β'. 5,6.)—Καὶ καθὼς ἠκούσατε ὅτι ὁ ἀντίχριστος ἔρχεται καὶ »νῦν ἀντίχριστοι πολλοὶ γεγόνασιν» (Ἰω. Ἐπιστ. Καθ. Α'. 2,18).

«Ἀράξασθε παιδείας μήποτε ὀργισθῆ Κύριος» διότι καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχει «ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης» ἀκκεῖνα Αὐτοῦς »ἀγαγεῖ καὶ τῆς φωνῆς Αὐτοῦ ἀκούσουσι· καὶ γενήσεται μίᾱ »π ο ἰ μ ν η Εἰς π ο ι μ ῆ ν.

Ἐργαφον ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Νεβρίου 1893.

Δ. Κ. Παπαγεώργιος

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Ὁ Σύνδεσμος τῶν ἐλευθέρων Τεκτόνων. Ἡ ἰδέα τῆς ἐλευθέρας Τεκτονικῆς παρεσκευάσεν ἑαυτῇ μορφήν τινα, ἐν ἣ δύναται νὰ ἐκφανθῆ—τὸν σύνδεσμον τῶν ἐλευθέρων Τεκτόνων. Ἡ καθαρωτάτη καὶ ἐντελεστάτη ἐμφάνισις τοῦ ὀρμεμφύτου τῆς θεοσεβείας, τῆς ἀγαθότητος, τῆς θείας ζωῆς, λέγει ὁ Σέινδελ, δὲν δύναται νὰ εἶναι μοναδική τις σοφία, ἀλλὰ μόνον δεσμὸς τις τῶν ὄντων, ὅστις θεμελιούται ἐπὶ τῆς ἀσφαλοῦς βάσεως, ὅτι πάντα τὰ ἑαυτοῦ μέλη, ἐν τούτῳ εἶναι ἠνωμένα, ὅτι οὐδὲν ὑπὲρ ἑαυτῶν ἐπιθυμοῦσιν, ἀλλὰ τὸ καθόλου καὶ ἰδανικόν, ὡς ἐκάστῳ προώρισται νὰ θεωρῆ καὶ διαγιννώσκῃ τούτο, καὶ ὅτι θέλουσι νὰ καταπνίγωσι τὴν ἰδικὴν τῶν ὀρμῆν, τὴν ὀρμὴν τῆς ἐχθρικῆς διασπάσεως, ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐκτός, ὅπως ἐπικρατῆ πανταχοῦ τὸ καθόλου καὶ ἰδανικόν καὶ πρῶτον ἀπ' αὐτοῦ ν' ἀρύεται τὸ ἄτομον τὴν σωτηρίαν του. Ἐκ τοῦ δεσμοῦ τούτου δὲν ἀποκλείεται ὁ ἄλλως πιστεύων, ἀλλὰ μόνον ὁ ἄλλως θέλων καὶ ὢν. Ὁ σύνδεσμος οὗτος τῶν συνδέσμων, ἢ κοινότης αὕτη ἀνδρῶν ὑφ' ἐνὸς ἐλαυνομένου αἰσθήματος, τοῦ ἐπιζητεῖν πᾶν ὅτι ὑψηλότερον, οὔτινες πάντες θέλουσι τὸ ἀληθές καὶ καλόν, καὶ ἀγαπῶσι καὶ ἀσκοῦσι τὸ ἀγαθόν, μόνον διότι εἶναι ἀγαθόν,—εἶναι ὁ σύν-

δεσμος τῶν ἐλευθέρων Τεκτόνων. Οὗτος εἶναι ἡ εὐρυτάτη ἔνωσις ἐντὸς τῆς ἀνθρωπότητος, ὁ μέγιστος κύκλος, ὅστις ἐν ἑαυτῷ συγκεντρωτικῶς ἐμπερικλείει πάντας τοὺς μικροτέρους, καὶ ἐκτὸς τούτου ἡ ὑψίστη καὶ καθαρωτάτη μορφή τῆς ἀνθρωπίνης κοινωρίας, καθόσον ἐν τῇ πράξει ἐκτὸς αὐτῆς οὐδεμία ἄλλη ἠθικο-θηρησκευτικὴ ἔνωσις ὑπάρχει, ἥτις, ὡς αὐτός, νὰ ἐρείδεται ἐπὶ τῆς καθαρᾶς τῆς ψυχῆς ἀρχικῆς ὁρμῆς καὶ μόνον ὡς βάσιν νὰ ἔχη τὸ εἰς πάντας τοὺς χρηστοὺς ἀνθρώπους κοινόν. Τοιοῦτοτρόπως ὁ δεσμός οὗτος εἶναι ἡ ἐντελεστάτη ἔκφρασις τῆς πάλης πρὸς τὰ πάντα τῶν διεσπασμένων τοῦ Θεοῦ μερῶν, πρὸς συμφιλίωσιν καὶ ἀγάπην μεταξὺ Θεοῦ καὶ τῶν πλασμάτων πρὸς ἄλληλα, καὶ ἐν τούτῳ κεῖται συνάμα καὶ ἡ ἱστορικὴ αὐτοῦ καὶ ἰδανικὴ ἀξίωσις. Οὕτως ἐνοῦνται ἐν αὐτῷ αἱ ἀντιθέσεις τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας, οὕτω συνάγει οὗτος ἐκ τῆς διασπορᾶς πάντας τοὺς χρηστοὺς ἐν ἐνὶ ναφῷ, οὕτω περιλαμβάνει τοὺς δεσμοὺς τῶν πιστῶν ἐπίσης, ὡς καὶ τοὺς ἐλευθερόφρονας. Ἀλλὰ τὰς ἀντιθέσεις ταύτας οὐδαμῶς θέλει ἐν ἀνοχῇ μόνον νὰ παρακάθηται ἡσύχως, ἀλλὰ μᾶλλον θέλει νὰ ἐνώσῃ πάντα τὰ ἑαυτοῦ μέλη πρὸς ἀμοιβαίαν διδασκαλίαν, πρὸς ἀπομάκρυνσιν, οὕτως εἰπεῖν, πάσης αὐτῶν ἐχθρας, ὅπως προσεγγίσωσι τὰ θελήματά των ἐν πλήρει ἀγάπῃς κοινότητι, μέχρις οὗ συνδιαλλαγῶσι πάσαι αἱ ἀντιθέσεις καὶ ἐξισωθῶσιν ἐν εὐτυχεῖ ἀρμονίᾳ.

Ἔργασια ἐλευθέρων Τεκτόνων. Οὐχὶ τὸ τετελεσμένον εἶναι τὸ ἄριστόν ἐστι, ἀλλὰ τὸ ζῆν, γίνεσθαι καὶ πράττειν. Καὶ ὁ ἡμέτερος σύνδεσμος δὲν εἶναι τετελεσμένος, ἀλλ' ἐν τῇ ἀδιακόπῃ αὐτοῦ ἀναπτύξει καὶ διαδόσει. Ἡθικὴ ἐξευγένισις εἶναι, ὡς ὁ σκοπὸς τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ ὁ ἑαυτοῦ. Το ἐπιδρᾶν οὐχὶ μετὰ χαλαρᾶς χειρὸς καὶ ἐν εἰλικρινεῖ κοινωρίᾳ μετὰ τῶν ἀδελφῶν πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου, τοῦτο εἶναι τὸ ἔργον τοῦ Τεκτονος. Ἀλλὰ τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν ἀνύψωσιν τῆς ἀνθρωπότητος πρέπει ἀφ' ἑαυτοῦ κατὰ πρῶτον νὰ ἀρχίσῃ ὁ τέκτων ὁφείλει νὰ ἐπιζητῇ τὴν αὐτογνωσίαν καὶ ἀδιακόπως νὰ ἐργάζεται ἐν ἑαυτῷ, ὅπως ἡ χαροποιὰ καὶ εὐτυχίαν καὶ εὐδαιμονίαν παρέχουσα ἀγάπη ἐν αὐτῷ μᾶλλον ἐπὶ μᾶλλον ἀπαλλαγῇ τῶν δεσμῶν τοῦ ἐγωισμοῦ, τῆς αἰσθητικότητος καὶ νοθρότητος. Τότε πρῶτον πρέ-

πει νὰ ζητῇ καὶ περὶ ἑαυτὸν ἐν τῷ βίῳ νὰ διαδώσῃ ἀλήθειαν, κάλλος καὶ ἀρετὴν, καὶ νὰ προαγάγῃ τὸ ἀγαθὸν ἐν ἀνθρώποις, ἀνευ ἐγωιστικῶν ἰδεῶν.

Ἡ Στοά. Ὁ τόπος ἐν ᾧ οἱ ἐλεύθεροι τέκτονες ἐργάζονται κοινῶς καλεῖται Στοά, καὶ τὸ αὐτὸ ὄνομα ἔχει καὶ ἡ συνάθροισις, ἐν ᾗ ἐξηγοῦνται τὰ διδάγματα τοῦ δεσμοῦ καὶ ἀσκούνται. Διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν συλλέγονται ἐν τῇ στοᾷ καὶ συνδέονται οἱ τέκτονες, ἐπιδιώκοντες τὸ ὑψίστον καὶ ἄριστον. Οὗτοι ὅτι ἐπιδιώκοντες κατάρθωσαν, ἐνταῦθα, ὡς εἰς πρόσφορον τόπον, ὁφείλουσι νὰ καταθέσωσι, καὶ νὰ παράσχωσιν αὐτὸ ἐν τῇ ὀλομελείᾳ πρὸς ἀπόλαυσιν καὶ χρῆσιν. Πορίζουσι δὲ διὰ τούτου ὠφέλειαν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν καὶ ἑαυτοῖς, εἴτε μανθάνοντες τὴν ἰδίαν ἑαυτῶν προόδον, εἴτε διὰ τοῦ παρορμηδῶτος παραδείγματος ἄλλων προαχθέντων, ὥστε οἱ λόγοι τοῦ Σλατερμαχέρου δύνανται προσφυῶς νὰ ἀρμόζωσιν εἰς τὴν στοάν. Τὴν παράστασιν λελογισμένης ὀσίας ζωῆς πραγματεύεται ἕκαστος ὡς σπουδῆν, ὡς τέχνην, καὶ συνδέει διὰ τούτου τὴν ἔφρασιν νὰ τελειωθῇ καθ' ὀλομήποτε μέρος. Εὐγενῆς ἄμιλλα ἐπικρατεῖ μεταξὺ πάντων καὶ ἡ ἐπιθυμία, νὰ προσφέρῃ τι, ὅπερ ἤθελεν εἶσθαι ἄξιον τοιαύτης συναγωγῆς, ὡθεὶ ἕκαστος πιστῶς καὶ ἐπιμελῶς νὰ ἰδιοποιηθῇ τι, ἀνήκον εἰς τὸν ὀρισμένον αὐτοῦ κλάδον. Ὅσῳ προθυμότερον κοινωνεῖ τις πρὸς ἄλλους, τόσῳ μᾶλλον οὗτοι ἐνοῦνται. Οὐδεὶς ἔχει συνείδησιν περὶ ἑαυτοῦ, ἕκαστος ὅμως ἔχει τὴν τῶν ἄλλων».

Οὕτως ἡ στοά εἶναι ἕδρα τι ἐνεργοῦν οὐχὶ μόνον πρὸς γνησίαν ἀνθρωπίνην συμβίωσιν πιστῶν φίλων κατὰ τὸ ὑπόδειγμα ἐντελοῦς κοινωρίας, ἀλλὰ καὶ πρὸς παιδευσιν τῶν μελῶν τοῦ συνδέσμου ὑπὲρ τοῦ κόσμου, ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος. Οὕτως αἱ στοαὶ εἶναι πράγματι ἐργαστήρια, ἐν οἷς ἐργάζεται τις πρὸς τοῦτο, νὰ ἐπανορθώσῃ «τὴν ἀρχικὴν εἰκόνα τοῦ καθαρῶς ἀνθρωπίνου, ὅπερ ἕνεκα τῶν πολλαχῶς χωριζουσῶν καὶ διαφθειρουσῶν σχέσεων καὶ καταστάσεων τῆς ἀνθρωπίνης κοινωρίας ἀπώλετο, καὶ νὰ ἐκδηλώσῃ, κατὰ πρῶτον εἰς τὸν στενὸν τῆς ἀδελφότητος κύκλον, ἔπειτα δὲ διὰ κοινῆς ἐνεργείας νὰ διαμορφώσῃ αὐτὸ περαιτέρω, νὰ διαδώσῃ εἰς εὐρύτερους κύκλους καὶ καταστήσῃ τοῦτο κατὰ τὸ δυνατὸν κοινὸν κτῆμα τῆς ἀνθρωπότητος.

Ὁ Οὐάσιγκτων ὡς τέκτων. Εἰκοσιν ἐνὸς ἔτους τὴν ἡλικίαν τὴν 4 Νοεμβρίου 1757 ἐμνήθη ὁ Οὐάσιγκτων τὰ μυστήρια τῶν τεκτόνων, καὶ οὐ μόνον μέρος ἐνεργὸν ἐλάμβανεν εἰς τὰς ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ φανερὰ ἐκήρυττεν ὅτι ἦτο μέλος τῶν τεκτόνων. Οὕτω τὸ 1793 τὴν 19 Σεπτεμβρίου ὡς πρόεδρος τῆς δημοκρατίας καὶ ὡς ἐλεύθερος τέκτων, φορῶν τὴν στολὴν ἐπιτίμου διδασκάλου τῆς στοᾶς ὑπ' ἀριθ. 21 ἔθηκε τὸν θεμέλιον λίθον εἰς τὸ καπιτώλιον.

Ἐν τελετῇ τινι τῆς στοᾶς ὁ Οὐάσιγκτων προέπειν ὑπὲρ τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης ὄλων τῶν ἐθνῶν, καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις εἶπε τὰ ἑξῆς. «Αἱ ἀρεταί, αἵτινες ἐξευγενίζουσι τὸν ἄνθρωπον, διδάσκονται ἐν ταῖς στοαῖς τῶν τεκτόνων· ἐκεῖ αἰται θεραπεύονται, ἀνυψοῦσι τὰς σχέσεις πρὸς τὸν οἰκιακὸν βίον, καὶ εἶναι ὁ κανὼν διὰ τὰ ὑψίστα τοῦ πολίτου καθήκοντα.» Ἐν ἄλλῃ δὲ περιπτώσει εἶπεν: «Εἶμαι πεπεισμένος ὅτι ὀρθὴ κρίσις τῶν ἀρχῶν τοῦ μασωνισμοῦ συμβάλλεται πολὺ εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ εἰς τὴν ἀτομικὴν εὐδαιμονίαν».

Τεκτονικὸν μυστικόν. Ὁ Σύνδεσμος τῶν ἐλευθέρων τεκτόνων δὲν εἶναι μυστικὸς σύνδεσμος, ἀλλὰ ἕταιρία τις περιορισμένη. Ὅτι ἕκαστον μέλος ὑποχρεοῦται νὰ διαφυλάξῃ μυστικόν, τοῦτο ἀφορᾷ, ἐκτὸς τῶν ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων τῆς στοᾶς, μόνον εἰς τὰ ἔθιμα, εἰς τοὺς τύπους, οἵτινες αἰσθητοποιοῦσι τὴν ἰδέαν τοῦ ἐλευθέρου Τέκτονος. Οἱ τύποι οὗτοι εἶναι συντελεστικώτατοι καὶ πλήρεις ἐννοίας, ὅσα καὶ ἀξιοτίμητοι ἕνεκα τῆς ἀρχαιότητός των, χρησιμεύοντες καὶ ὡς συνδετικὸν μέσον μεταξὺ τῶν μεμονωμένων. Αἱ τεκτονικαὶ ἀρχαὶ καὶ διατάξεις, τὰ μέλη τῆς στοᾶς καὶ ἡ ἱστορία τοῦ δεσμοῦ δὲν εἶναι μυστήριον. (1)

ΑΔΕΛΦΙΚΑ ΣΥΜΒΑΝΤΑ

Προσβληθεὶς ἐξ ὀξείας πνευμονίας, ἔμεινε κληνῆρης πλέον τοῦ εἰκοσαημέρου ὁ σεβ.· Μεγ.· Διδ.· ἀδ.· Ν. Λαμασκηνός. Εὐτυχῶς ἡ τῆς ἐπιστήμης ἐπιμελελημένη φροντίς καὶ ἔγκαιρος ἐπικουρὰ, καὶ ἡ τῆς οἰκογενείας στοργικὴ περιθάλψις ἔσωσαν τὸν Σεβ.· Μ.· Διδ.· ἐκ κινδύνου προφανοῦς. Αἱ στοαὶ μετὰ ἠνδιαφέροντος παρηκολούθησαν τὴν ἔκβασιν τῆς νόσου τοῦ τοσοῦτου ἀπολαύοντος παρ' αὐτοῖς σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης Μεγ.· Διδ.· Χαίρουσι δὲ μεθ' ἡμῶν ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ αὐτοῦ καὶ εὐχονται ὅπως ἀπολαύῃ πάντοτε ὑγείας σιδηρᾶς ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ ἐλληνικοῦ τεκτονισμοῦ.

— Ἐπανῆλθεν ἐκ Κεφαλληνίας ὁ ἀδ.· Σκωρ. Κοσμετάτος, ὃν μετὰ χαρᾶς εἶδομεν ἐν μέσῳ ἡμῶν.

— Ἀφίκετο ἐκ Ζακύνθου ὁ ἀδ.· Ἄγγελος Μωρέτης ἱατρός· μέλος δὲ τῆς αὐτόθι Σ. Στοᾶς «Ὁ Ἥλιος».

— Ἡ «Ἀθηνα» συγκαίρει τὸν ἀδ. Π. Λαμουλιάνον, ἐκλεγέντα σεβμ.· τῆς Σ.· Στοᾶς ὁ Πυθαγόρας καὶ εὐχεται αὐτῷ εὐδοκίμησιν καὶ ἐπιτυχίαν πλήρη.

(1) ΠΥΘ. Α'.